

Witold Zapała (ur. 5 czerwca 1935.r w) zaliczany jest do grona najwybitniejszych współczesnych choreografów. Świeżość i oryginalność tworzonych przez artystę choreografii niewątpliwie przyczyniła się do rozslawienia polskiej kultury na świecie.

Kariera Maestro Witolda rozpoczęła się przypadkowo. Jego babcia, Józefa Linek, miała piękny głos i śpiewała często podczas uroczystości weselnych. Zabierała, więc małego wnuczka ze sobą.

Muzykalny i wrażliwy Witek polubił szybko wiejskie wesela, gdzie z zapartym tchem słuchał ludowych przyśpiewek i przyglądał się wirującym, kolorowym strojom rozbawionej zabawą ludności. Że ma talent do tańca, okazało się już niebawem. Tak kwitła jego miłość do tańca i folkloru.

Choć rodzice wybrali dla niego zawód praktyczny – konstruktora, posyłając go do Technikum Budowy Samochodów w Starachowicach, nie porzucił dziecięcych marzeń. Odżyły wspomnienia z rodzinnego Dziurowa. Większość czasu spędzał więc na zajęciach zespołu młodzieżowego w pobliskim domu kultury. Czuł, że konstruowanie nie jest dla niego. Ciągnie go w zupełnie innym kierunku.

Jako 17-letni chłopak podjął decyzję, która zaważyła na całym jego życiu osobistym i zawodowym oraz otworzyła mu drogę do kariery. Chce tańczyć.

Pierwszym krokiem jest „Skolimów” – reprezentacyjny Zespół Pieśni i Tańca. W 1952r. zostaje jego członkiem i wkrótce odnosi sukcesy jako solista. Już trzy lata później na V Festiwalu Młodzieży w Warszawie zostaje laureatem Pierwszej Nagrody Tańca Ludowego. W 1957r. kończy Szkołę Baletową w Warszawie, w klasie Leona Wójcikowskiego i zaczyna pracę jako tancerz – solista w Państwowym Zespole Ludowym Pieśni i Tańca „Mazowsze” im. Tadeusza Sygietyńskiego. W ślady Witka poszedł też jeden z trzech braci, Szymon. Obaj pracowali później w „Mazowszu”.

Nadszedł moment zwrotny w drodze życiowej Witolda Zapały - obejmuje funkcję choreografa i kierownika baletu w „Mazowszu” oraz poświęca się pracy twórczej. Wkrótce powstają opracowania choreograficzne Tańców Rzeszowskich i Tańców Góralskich, do muzyki Tadeusza Sygietyńskiego. Nadal tańczy i odnosi kolejne sukcesy, tym razem zostaje laureatem Drugiej Nagrody Tańca Charakterystycznego na VII Festiwalu Młodzieży w Wiedniu, w 1959r.

Od następnego roku zaczyna się okres największej i najwartościowszej pracy twórczej Maestra Zapały. Jego wizje, wzbogacone wnikliwą lekturą tomów Kolberga, licznymi konsultacjami i lekcjami u wiejskich tancerzy oraz doświadczeniem scenicznym Miry Zimińskiej-Sygietyńskiej wzbogacają na stałe repertuar Zespołu o nowe regiony. Powstają choreografie do Tańców Warmii i Mazur, Tańców Kaszubskich, Tańców Dzierżackich, Tańców Żywieckich oraz Mazura.

Na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych powstają najpiękniejsze choreografie „Mazowsza”: Chodzony „Kołem, kołem”, Mazur Łowicki – Sanniki – Oberek i Finał koncertu, Fagle i Tańce z Podegrodzia, Tańce Lubelskie, Krakowiaczek z przyśpiewkami, Mazur do muzyki Stanisława Moniuszki, Polonez Kontuszowy do muzyki Michała Kleofasa Ogińskiego, Mazur z Księstwa Warszawskiego do muzyki Karola Kurpińskiego, Karnawał w Wilamowicach, Pieśni, Tańce i Zabawy Pasterskie z Jurgowa, Polka Mazurka, Szczawnica, Tańce Szamotulskie i Kusoki Świętokrzyskie.

Twórczość Witolda Zapały wychodzi wkrótce daleko poza „Mazowsze”. Dokonuje specjalnego opracowania tańców XVI-wiecznych, tańca chłopskiego, tańca świeczkowego, tańca „Igrce” do muzyki z Tabulatury Jana z Lublina i opracowania baletu „Wesele w Ojcowie”. Powstają choreografie do filmów o „Mazowszu” – „Żona dla Australijczyka” i Mirze Zimińskiej-Sygietyńskiej - „Mira”; dla Teatru Wielkiego w Warszawie do „Strasznego Dworu” Stanisława Moniuszki (pod dyrekcją Jana Krenza); dla Szkoły Baletowej w Łodzi do „Wesela w Ojcowie” (wspólnie z Izabelą Gorkowską). Choreografia do Festiwalu Piosenki Żołnierskiej w Kołobrzegu oraz do „Kramu z Piosenkami” (wspólnie z Barbarą Fijewską) dla Teatru Polskiego w Warszawie to także dzieła Maestro Zapały.

W 1981r. Witold Zapała rezygnuje z kariery scenicznej i poświęca się bez reszty choreografii i działalności pedagogicznej. Swoją wiedzę i doświadczenie przekazuje młodszym kolegom i artystom, pełniąc funkcję kierownika baletu, a także zastępcy dyrektora ds. artystycznych „Mazowsza”.

W tym czasie powstają kolejne opracowania choreograficzne, m in.: Tańców Rzeszowskich, Tańców Kurpiowskich, Lubuskiego Winobrania, Pszczyzny i Limanowej. W 2000r. powstaje opracowanie choreograficzne tańców wielkopolskich – „Bamberki tańczą i śpiewają melodie wielkopolskie”, w 2010 „Familijne śpiewy Śląska Opolskiego” i „Ronda à la Krakowiak”.

Efekty pracy twórczej Maestro Zapały to także działalność na rzecz dziecięcych zespołów amatorskich: „Gawędy” i Varsowii” - której jest współzałożycielem; oraz polskich i międzynarodowych konkursów zespołów tanecznych, np. w Mielcu, Łowiczu, Rzeszowie - na festiwalu polonijnym, współpraca z „Ballet Folk Dance Company” z Holandii, „Polish American Dance Company” z Nowego Jorku oraz z Zespołem „Podhale” – z Los Angeles i „Syrenka” - z Sydney.

Dzieła Witolda Zapały stworzone dla „Mazowsza” to łącznie choreografie ponad 30. tańców (narodowych i regionalnych). Już od ponad 40 lat oklaskuje je publiczność na całym świecie. Piękno polskiego tańca ujrzało światło dzienne dzięki artyście-wizjonerowi, który wydobył je, tworząc niepowtarzalny klimat widowiska – koncertu „Mazowsza”.

Dziś to wybitny artysta, człowiek, dla którego taniec stał się wszystkim, całym życiem i miłością. Dziś ma też nową pasję – wnuki. Czy pójdą w jego ślady? Może znów historia zatoczy koło...

Za działalność i zasługi dla kultury uhonorowany został licznymi wyróżnieniami i odznaczeniami.

Najważniejsze z nich to:

Złoty Krzyż Zasługi (1960);

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1975);

Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (1982);

Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (2000);

Zasłużony Działacz Kultury;

Statuetka „Prometeusz” (2003);

Statuetka Terpsychory (2005);

Honorowy Obywatel Gminy Brwinów (2008);

Brązowy Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” - 2008

Laureat X Edycji Nagrody Marszałka Województwa Mazowieckiego (2009).